

MOSTARSKO-DUVANJSKA I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Ulica nadbiskupa Čule bb., pp. 54 - 88000 MOSTAR
(tel. ++387/36/334-054; e-mail: cbismo@gmail.com)

Mostar, 18. svibnja 2020.

Prot.: 440/2020.

DE SACRAMENTIS ET SACRAMENTALIBUS

Poštovani župnici, braćo svećenici!

Dopisom o slavlju sakramenata i „blagoslovu poljâ“ (18.IV.2020.) u virusnoj krizi, određeno je da se „u ovakvoj situaciji, kada su na snazi zabrane napuštanja mjesta prebivališta i mjera društvena razmaka, podjeljivanje ovih dvaju sakramenata [Prve sv. Pričesti i sv. krizme] i 'blagoslovi polja' odgode za vrijeme kada to stožerske odredbe budu dopustile.“

Svjedoci smo, Bogu hvala, da se mnoge mjere ublažuju ili dokidaju. Razne države, ako to već nisu učinile, spremaju se proglasiti svršetak epidemije. BiH također ublažuje neke mjere. Između ostaloga dopušten je rad vrtićima, a ukinuta je i zabrana vanjskoga ophođenja osobama mladima od 18 i starijima od 65 godina. Epidemiolozi i infektolozi u raznim zemljama Europe govore o završetku ovoga „prvoga vala“ epidemije. Hoće li biti drugoga na jesen, o tome su različita mišljenja i prognoze.

Na nama je da ovo zatišje, ili Božjom voljom dugotrajniji predah od opasnosti zaraze corona-virusom, iskoristimo na najbolji način. Mnogo toga od pastoralnoga plana zbog ove izvanredne situacije nismo uspjeli ostvariti. Bogu hvala da smo sve ovo vrijeme vjernicima mogli pružiti sakramentnu okrpju u slavlju sv. Mise, sv. ispovijedi i bolesničkog pomazanja. Mnogi predviđeni termini za Prvu sv. Pričest, sv. krizmu ili za sakrament kršćanske ženidbe, već su prošli. Unatoč tomu što ima glasova - kada je ove godine situacija takva kakva jest - da bi bilo najbolje sakramente Prve sv. Pričesti i sv. krizme odgoditi za iduću godinu, smatramo da to nije najbolje rješenje. Tko jamči da se i dogodne ne će pojaviti neki virus i opet sve zaustaviti? Stoga smatramo ljudski razboritim i vjerski nužnim da u ovom vremenu učinimo sve što je u našoj moći, dakako, koliko nam prilike dopuštaju. Zato određujemo:

Sv. ispovijed i Prva sv. Pričest. - Neka svaki župnik i župni vikar - ili vjeroučitelj - pouči pripravnike na sakrament sv. ispovijedi i sv. Pričesti u onom što je najnužnije znati (npr. što je to grijeh, kako se valjano ispovjediti, čin kajanja, uvjeti potrebni za primanje sv. Euharistije ...) i upriliči slavlje Prve sv. Pričesti. Gdje je veća skupina, može se organizirati u više slavlja. U ovoj se godini daje iznimna ovlast - ako župniku treba - da se slavlje Prve sv. Pričesti upriliči u filijalnoj crkvi. Sve iz razloga da se poštuju odredbe stožera o javnim okupljanjima, tj. o među-osobnu razmaku u zatvorenu ili na otvorenu prostoru. Prvopričesnika u jednom slavlju ne bi smjelo biti više od 20. I ovdje, naravno, može biti razlike (+/-) u broju s obzirom na veličinu crkve ili sakralnoga prostora gdje se slavlje odvija.

Sv. krizma. Raspored dijeljenja sv. krizme, sastavljen prije Božića, jasno, nije više na snazi. Župnici koji žele da se u ovoj godini - govorimo o građanskoj a ne o školskoj - u njihovoj župi podijeli sakrament sv. krizme, dužni su ponovo svoju želju napismeno prijaviti na Ordinarijat i usuglasiti termin. A kako se radi o sakramentu kršćanske zrelosti i o potrebi puno više znanja od prvopričesničkoga, sveta će se krizma početi dijeliti tek za mjesec dana, tj. nakon 14. lipnja. Ako bismo inzistirali da se u ovakvim prilikama, kada kandidati mjesecima nemaju vjeronauka, podijeli sakrament odmah - bez ikakve pripreme - onda bismo ga sveli na puki običaj, što je nedopustivo. Sakrament sv. krizme prima se jednom u životu i

ostavlja neizbrisiv biljeg. Svesti ga samo na materijalan čin, bez potrebna znanja krizmanika što primaju, bio bi grijeh protiv Duha Svetoga.

I za podjelu ovoga sakramenta - dok su na snazi epidemiološke mjere kakve već jesu - krizmanička skupina ne bi trebala biti veća od 20 kandidata. Ali i ovaj je broj podložan promjeni (+/-), ovisno o veličini crkve ili prostora. Stoga nam se čini da bi bilo najbolje kada bi se za lipanj prijavile župe s manjim brojem krizmanika, a za rujna, kada započne nova školska godina, bude li volja Božja i sve bude u redu, mogla bi se priređivati krizmanička slavlja brojnijih župa u crkvama. Podjela će sakramenta biti moguća u bilo koji dan a ne samo, kao do sada, subotom, nedjeljom ili nekim blagdanom.

Kršćanska ženidba. Slavlje vjenčanja, gledano crkveno, nikada nije upitno, jer je za valjanost potrebno da uz mladence, koji nemaju ženidbene zapreke ili zabrane, budu svjedoci i od Crkve ovlašten službenik. Stoga u ovim uvjetima dopuštamo da se vrijeme od prijave na sakrament do obreda vjenčanja - ako je to nužno - smanji s propisanih 6 mjeseci na najmanje mjesec dana. Ispod mjesec dana ne smije se nikoga primati na obred crkvenoga vjenčanja.

Sveti red. Ako Bog da, na svetkovinu apostola Petra i Pavla, 29. lipnja 2020., u mostarskoj katedrali u 10.00 sati planira se ređenje dijecezanskih đakona za prezbiterat, a đakoni Hercegovačke franjevačke provincije, prema najavi, bili bi ređeni u Slanom.

Sv. Misa posvete ulja. Zbog pandemije i strogih stožerskih mjera nismo mogli prirediti slavlje sv. Mise posvete ulja na Veliki četvrtak kako je uobičajeno. Stoga zakazujemo ovu sv. Misu za obje Biskupije na Tijelovo, u četvrtak, 11. lipnja u 10.00 u mostarskoj katedrali. Mnogo će toga ovisiti o situaciji i propisima za slavlja i okupljanja u zatvorenu prostoru. Stoga se na ovu sv. Misu očekuju barem Dekani. A ostala braća svećenici sukladno vanjskim mjerama, o čemu ćemo nastojati na vrijeme poslati obavijest.

Blagoslov poljâ. Svima je javljeno da je odluka o odgađanju Misnoga slavlja na grobljima i blagoslova poljâ dokinuta. Svakomu je svećeniku celebrantu dužnost upozoriti vjernike na održavanje razmaka i za vrijeme sv. Mise i u zajedničenju prije i poslije Mise.

Milodar na oltar. Milostinja izraz kojim vjernici djelotvornom ljubavlju sudjeluju u prikazanju darova namijenjenih za Crkvu i siromašnu braću i sestre. Kršćanin nije oslobođen u savjesti od djelotvorne ljubavi koja je zakon kršćanstva. Već smo u Okružnici od 19. ožujka rekli da se do daljnjega ispušta uobičajena praksa prikupljanja milostinje, ali je uvijek bilo moguće da vjernici na prikladno mjesto ostave svoj milodar. Popuštanjem mjera i ova se odredba dokida te se dopušta da se ubuduće, uz obdržavanje epidemioloških mjera, prikuplja milostinja. Svakako se to ne bi smjelo činiti tako da košarica ide od ruke do ruku. Dugogodišnja praksa (vrećica na štapu) najviše bi odgovarala epidemiološkim mjerama.

Poštovani župnici, braćo svećenici!

Kroz ova 2 mjeseca u crkvenom djelovanju ravnali smo se trima pravilima: *regulā fidei, regulā rationis* i *regulā tactus*. I danas vidimo - unatoč nekim besmislenim komentarima po medijima - da je to bio ispravan način da vjeru i razum što više uskladimo, da crkveno poslanje što bolje ostvarimo i da pritom i druge i sebe što manje ugrozimo. Na svemu smo Bogu svesrdno zahvalni, a i na vašoj odgovornoj suradnji.

Možda je ovo vrijeme, kada je *regula tactus* došla više do izražaja i kada se traži razmak između osoba, ujedno blagoslovljen trenutak da župnoj zajednici, posebno kandidatima za sakramente, istaknemo duhovnu snagu otajstava koja je, unatoč našim nastojanjima, već godinama bila stavljana u drugi plan i uzimala pred vanjskim slavljinama.

Stojimo na raspolaganju za bilo kakvo daljnje tumačenje i - svima srdačan pozdrav.

Ratko Perić, biskup